

24.10.2024

§ 165

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Pia Pakarisen aloitteesta Vantaanjoen virkistyskäytön ja kalastuksen olosuhteiden parantamiseksi

HEL 2024-004644 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 24 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingin kaupunki selvittää, tarvittaessa muiden joenvarren kuntien kanssa, mitä toimenpiteitä olisi tehtävissä Vantaanjoen kunnan ja vapaa-ajankäyttöedellytysten kohentamiseksi.

Helsingin kaupunki on aktiivinen jäsen Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksessä (VHVSY). VHVSY toteuttaa Vantaanjoen vesistöalueen veden laadun seurantaa mukaan lukien kalastoseurannat. Yhdistys vastaa myös alueen jätevedenpuhdistamoiden toiminnan ympäristövaikutusten seurannasta, hanketoiminnasta, tiedottamisesta, sekä viestinnästä.

Yhdistyksen toteuttaman eri seurantojen tuloksista voidaan havaita, että viime vuosikymmeninä jokeen kohdistuva kuormitus on vähentynyt ja vesistön tila kohentunut. Vantaanjoen ekologinen tila on nyt tyydyttävä, mutta sivujokien yläjuoksulla on saavutettu hyvä ekologinen tila. Yhdistys tarjoaa Vantaanjoen vesistöalueelle toimivan yhteistyöverkoston, jonka kautta valuma-alueen kunnat, Helsinki mukaan lukien, voivat jatkossakin tehdä Vantaanjoen hyväksi suunnitelmallista ja tuottavaa vesiensuojelutyötä.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry perustettiin keväällä 1963, kun Vantaanjoen varren kunnat ja teollisuuslaitokset päättivät vapaaehtoisesti lähteä torjumaan joen huolestuttavaa saastumista. Yhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 27 jäsentä (8 kuntaa: Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula, Vantaa ja Kerava; 7 teollisuuslaitosta ja 12 muuta yhteisöä tai yhdistystä). Yhdistyksen hallituksella on apunaan yleissuunnittelu- ja jätevesijaokset sekä Vantaanjoki-neuvottelukunta. Hallituksen puheenjohtajana toimii Helsingin edustaja yhdistyksen hallituksessa.

Viime vuosina VHVSY on selvittänyt mm. kipsin ja ravinnekuidun käyttöä maatalouden vesiensuojelukeinona, sekä ikuisuuskemikaaleina tunnettujen PFAS-yhdisteiden esiintymistä Vantaanjoen valuma-alueella.

Viiden vuosikymmenen aikana veden laatu Vantaanjoessa ja sen sivuhaaroissa on selvästi parantunut, mutta tehtävää riittää edelleen. Merkittävien virkistyskäyttöarvojen lisäksi Vantaanjoella on strategista merkitystä pääkaupunkiseudun vedenhankinnan varavesijärjestelmänä.

Vantaanjoen vesistöalue on kalastoltaan Suomen mittakaavassa hyvin runsas; 34 kalalajin lisäksi joessa tavataan nahkiaista, pikkunahkiaista sekä täplä- ja jokirapua. Valtalajeina ovat särkikalat. Vedenlaadun paraneminen, jokikunnostukset ja kalaistutukset ovat edesauttaneet etenkin vaelluskalakantojen tilan elpymistä. Lisäksi noususteiden vähittäinen poistaminen on mahdollistanut vaelluskalakannoille esteettömän pääsyn joen latvaosiin sekä tärkeille lisääntymisalueille. Viime vuosina on havaittu mereltä nousseita taimenia jopa yli 90 kilometrin päässä jokisuusta.

Vantaanjoki tarjoaa asukkaille ulkoilumahdollisuuksia mm. melontaa, kalastusta ja uimista. OmaStadi hankkeina joelle on rakennettu neljä uimalaituria, joiden ylläpidosta vastaa kaupunki. Liikuntapalveluiden toimesta Vantaanjoen uimapaikkoja kunnostetaan 60 000 eurolla.

Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Jari-Pekka Pääkkönen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 27.03.2024 Pakarinen Pia VANTAANJOKI KUNTOON, VAPAA-AJANKALASTUS NOUSUUN

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 24 muuta valtuutettua ovat tehneet 27.3.2024 seuraavan aloitteen Vantaanjoen ympäristön kunnostamisesta vapaa-ajankalastuksen mahdollisuuksien parantamiseksi

VANTAANJOKI KUNTOON, VAPAA-AJANKALASTUS NOUSUUN

Vapaa-ajankalastuksella on tärkeä merkitys suomalaisten luontosuhteen ylläpitämisen ja hyvinvointivaikutusten näkökulmasta. Se on paitsi monille suomalaisille merkittävä harrastus, myös mahdollisuus houkuttella matkailijoita Helsinkiin, kunhan olosuhteet ovat kunnossa. Vantaanjoki laskee Suomenlahteen Helsingin Vanhankaupunginlahdella. Vantaanjoesta pyydetään meritaimenia, ankeriaita, nahkiaisia sekä vähemmän tunnettuja vimpoja, turpia ja töröjä. Vantaanjoki on rehevöitynyt, vaikka tilanne on takavuosia parempi. Pelloilta valuvat ravinteet ja omakotitalojen jätevedet kuormittavat jokea.

Vantaanjoesta vain pieni osa kulkee Helsingin rajojen sisällä ja esim. vedenpuhdistamot sijaitsevat joen yläjuoksulla. Joen kunnan perusteellinen kohentaminen edellyttäisi siten yhteistyötä ainakin joenvarren muiden kuntien kanssa.

Kipsikäsittelyllä voidaan vähentää merkittävästi pintamaan eroosiota sekä fosforin ja hiilen huuhtoutumista pelloilta. Viime vuosina esim. John Nurmisen Säätiö on edistänyt Vantaanjoen kipsihanketta, joka on nykyään julkisen rahoituksen piirissä. ELY:n KIPSI-hankkeen rahoitus loppuu vuonna 2025.

Rakennekalkki vähentää eroosiota ja fosforihuuhtoutumia. Ratkaisuna voitaisiin käyttää myös maanparannuskuituja, talviaikaisia kasvipeitteitä eroosion estämiseksi ja varoalueiden laajentamista.

Pääsy Vantaanjoen rantaan sisältää Helsingin osuudella nykyisellään tarpomista ryteikössä. Vantaanjoen varteen olisikin hyvä rakentaa myös kalastuslaitureita, jotka palvelisivat myös uimareita, meloijia ja muita vesistöissä liikkuvia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsingin kaupunki selvittää, tarvittaessa muiden joenvarren kuntien kanssa, mitä toimenpiteitä olisi tehtävissä Vantaanjoen kunnan ja vapaaajankäyttöedellytysten kohentamiseksi.

Helsingissä
27.03.2024
Pakarinen Pia

24.10.2024

Asia/4

Jäsen

Kokoomuksen valtuustoryhmä

(1 + 24 allekirjoitusta)

Laaksonen Heimo, Asko-Seljavaara Sirpa, Jalovaara Ville, Karhuvaara Arja, Rautava Risto, Pajunen Jenni, Lindgren Minna, Silvennoinen Oula, Meri Otto, Dufva Veli-Pekka, Muurinen Seija, Korpinen Sini, Nuorteva Johanna, Kärkkäinen Eeva, Månsson Björn, Abib Mukhtar, Holopainen Mari, Vepsä Sinikka, Iskanius Anniina, Grotenfelt Nora, Castrén Maaret, Vierunen Maarit, Kivekäs Otso, Suomalainen Nina.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Jari-Pekka Pääkkönen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 27.03.2024 Pakarinen Pia VANTAANJOKI KUNTOON,
VAPAA-AJANKALASTUS NOUSUUN

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano